

KONYA ASILLI MEŞHURLAR - 3

HAFIZ İSMAIL KONEVÎ EFENDİ (ö.1195/1781)

Mehmet Ali UZ – Serdar CEYLAN

Konya'da doğdu. Doğum tarihi bilinmemektedir. İsmi, İsmail Vehbi bin Muhammed bin Mustafa, künyesi Ebü'l-Fidâ, lâkâbı ise Hüsâmeddin'dir. Konevî nisbet olunmuştur. Tefsir ve Hanefî Mezhebi fıkıh âlimlerindedir. Aynı zamanda da hattattır.

İlim tahsiline Konya'da başlayan İsmail Efendi, Şeyh Mustafa ef

Konevî, Şeyh Halil Konevî, Musli-hiddin Mustafa el-Maraşî ve Allâme Abdülkerim Konevî gibi pek çok âlimin rahle-i tedrisinde yetişti ve onlardan feyz aldı. İstanbul'da çeşitli medreselerde müderrislik yaptı ve pek çok talebe yetiştirdi.

Hafız İsmail Efendi, İstanbul'da bulunmasına rağmen Konya'da Şükran Mahallesi'nde bir medrese inşa

Risaletü'l İlmiyye, Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Kütüphanesi, BY1054-51

etti. Medresenin ayakta kalması için de vakıflar tesis etti. Önceleri adıyla anılan bu medrese sonradan Ağazesi ve Köse Hasan Efendi Medresesi adıyla da anıldı.

Sultan III. Mustafa Han ile Sultan I. Abdülhamid Han'ın takdirini kazandı. Sultan Mustafa Han tarafından, İstanbul'da ders veren âlimlerin reisi olarak tayin edildi. Pa-dışahlar sohbet ve vaazlarında hazır bulunur ve kendisinden istifade ederler.

1194/1780 yılında hacca gitmek istemesi üzerine, sultanın emriyle hususi bir kafilе hazırlandı. Kâfile o sene Ramazân-ı şerîf ayında Dımeşk'a (Şam'a) vardı. Konevî İsmâil Efendi, orada bulunan âlimlerin büyüklerinden, Molla Es'ad bin Halîl es-Siddîkî'nin evinde misâfir oldu.

Silk-üd-dürer kitabının yazarı Seyyid Muhammed Halîl Muradî Efendi, kitabında Konevî'yi anlatırken, "Konevî, Şam'a uğradığında kendisiyle buluştum ve az da olsa fâideli sohbetlerini dinledim. Kendisiyle fazla beraber olamadım. Esas onun ilmini talebeleri vasıtasıyla öğrendim. Ya'nî talebelerinin sohbetlerinde bulunarak

onun ilminden istifade ettim" demektedir.

Şam'da az bir müddet kaldıktan sonra, oradan hacca gidecek olan kâfile de onlara katılıp beraberce hacca gittiler. Hac dönüşünde Şam yakınlarında hastalandı ve bu hastalıktan orada 1195/1781 yılında vefât etti ve Sâlihîyye'de Sifh-ı Kasyûn denilen yerde Zülkifl Aleyhisselâm'ın makamının yanına defnedildi.

Salihîyye'de Âlim ve zahit bir zat olarak tanınan İsmail Efendi, ömrünü okumak, talebe yetiştirmek ve eser yazmakla geçirdi. İsmail Efendi'nin matbu pek çok eseri vardır. Yedi büyük cilt üzerine, Kadı Beyzâvî tefsiri'ne yazmış olduğu haşiyesi, ulema arasında Tefsir-i Konevî adıyla şöhret buldu. Risaletü'l -İlmiyye, Risale-i Ensariyye, Mead-i Cismânî, Risale-i fi Burhani Temânü, diğer eserlerinden bazılarıdır.

KAYNAKLAR

- Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük Tefsir Tarihi, 3/729.
- Türkiye İslâm Âlimleri Ansiklopedisi, C. 17. s. 35-36.
- Mehmet Tahir, a.g.e. C. 1 s. 376;
- Arabacı, a.g. e. s. 225.
- Uyar Hattatlar, S. 116-117, s. 60.

ÜZÜM PEKMEZİNİN ALTIN SARISI KÖPÜĞÜ

Prof. Dr. Saim
SAKAOĞLU

Aslında biz Konyalılar sadece pekmez der geçeriz. Ama son yıllarda bir de dut pekmezi çıkıvermez mi? Mesela Gümüşhane ilimiz bu pekmezin başlıca üretim yerlerinden biridir. Yazımızın başlığında sadece pekmez olsaydı Gümüşhaneli bir okuyucumuz, haklı olarak, 'Bizim dut pekmezini mi anlatıyor Saim Hoca?' diyebilirdi. Ben de yazımın başlığını 'üzüm'ü ekleyiverdim. Biliyorum, bu dut pekmezi uzun yıllardan beri üretiliyor ve tüketiliyor ama yaygınlaşması son yıllarda gündemimize geldi. İç göçler, ticari zenginlikler sebebiyle bizler güzel yurdumuzun hangi zenginliğinden mahrum kaldık ki... Van'ın otlu peyniri artık Konya'mızda da satılır olmadı mı?

Rahmetli Ayten Alpman o güzel parçada ne diyordu: Bir başkadır benim memleketim. Evet, bir

başkadır benim memleketim de pek çok ürünümüz de bir başkadır. Bilir misiniz Tokatlıların, elbette başta Zile olmak üzere bazı ilçelerinin pekmez diye üretilip sattıkları yiyeceği görünce şaşırıvermişim. Çünkü onların pekmezi katı idi ve üretimi sırasında köpük möpük alınmıyordu. 1965 yılında bu ilimizde göreve başlayıp da yeni bir tür pekmezle tanışınca şaşırmadan edemedim. Oysa pekmez kavramı genelde sıvı olarak algılanır. Hafızası kuvvetli olanlarınız hatırlayacaksınız. Yıllarca önce, illerimizin şehir içlerindeki ana kavşaklarda trafik akışını düzenleyen trafik polislerimize soğuk havalarda hazır kutularda satılan pekmez verilirdi.

Söz pekmezin iç ısıtıcılığına gelince bizim de söyleyecek üç beş sözümüz olacaktır. Ben ilk Konya yıllarımda (1939-1959) öğrenci ol-

duğum ikinci kısmında (1946-1959) kahvaltılarında pekmez eksik olmazdı. Kahvaltı tepsinde yer alan iki üç *nalbek*iden birinde mutlaka pekmez olurdu. Ancak peynirin, zeytinin yenilmesi alışılmış ve bildik şekilde olurken pekmezin yenilmesine özel bir özen gösterilirdi. Biz Konyalılar ekmeğin iç kısmına 'ekmeğin tülü tarafı' deriz. İşte bu tülü tarafıyla pekmez ülkesine sefere çıkılır, pekmez ekmeğe bir emdirildikten sonra ağza götürülürdü. Kahvaltıdaki pekmez içimizi ısıtırdı da okul yolunda üşümezdik. Oysa Tokat ve Zile'nin pekmezleri hem renk olarak hem de yapı olarak bizimkinden çok farklı idi. Sertçe idi ve bıçakla âdeta kesilerek ekmeğimize katık edilirdi.

Bir de son zamanlarda sıkça

gördüğümüz, bazen de tadına baktığımız dut pekmeziyle tanıştık. Dutun en çok üretildiği illerimizde bu tür pekmezin varlığı unutulmamalıdır. Özellikle Gümüşhane, Elazığ, Malatya, Tokat, Zonguldak, vb. illerimizin dut pekmezi açısından zengin olduğunu hatırlatmak isterim.

Bu yazımızda pekmez kaynatılmasına eğilmeyeceğiz. O ağır işin anlatılmasının dizi film olabilecek macerasını belki de aşama aşama yazmamız gerekecek. Oysa biz görünüşüyle olduğu kadar tadıyla da bizleri büyüleyen 'cennet taamı'ndan söz edeceğiz. Aslında bu köpük yârenliğinden tam bir tad alabilmek için, yıllarca önce de olsa insanın bir kez köpüğün tadına bakması gerekirdi.

Benim, şimdi yaşı 70'lere dayanan bir ahabım var. Yiğit namıyla anılır derler ya, o da yiğit Gödenelidir. Araya şu *yiğit* ve *nam* kelimelerini eklememin özel bir sebebi vardı. Bir zamanlar tekerlemelere konu olan bu köyümüzün (şimdi artık mahalle) adını Türkçeleştirmiştik: Dikmeli! Oysa bu köyümüzün adı tarihten geliyordu. Hatta Antalya taraflarında da bir beldenin de adı idi. Ama, *Hatıp ile Gödenel/Uğurlar olsun gidene* sözümüzün bu yiğit adını bir kenara atıverdik. Nereden geldiği veya niçin seçildiğini bilmediğim Dikmeli'yle tanışıverdiler Gödeneliler.

Bu Gödenel'in üzüm bağları vardı 20 yıl kadar önce. Şimdi de var da nerede o eski bağlar. Birkaç çubukla bağ olunsaydı her yer bağlık bahçelik olurdu. Veysel Efendi, vakti saati tamam olunca bir *alo* der, çağırırdı. Orada, benim için *köpük bayramı* diyebileceğimiz damak tadı yakalama saatlerini yaşar-

dık. Konya'mızın deyişiyile, *yi babam yi, di babam di* hesabı ölçümüzü zorlayınca kadar köpük yerdik. Yerdik de doyar mıydık? Ne gezer. Sadece midemiz 'Yeter artık' bayrağını çekerti de gözlerimiz doymazdı. Yarım kalan *lengeriye* bir daha bakar, 'Acaba şunu da bitirsek de günaha girmesek mi?' diye arada kalırdık.

Şimdi sizlere pekmez köpüğü kıvamında bir hatıramı aktaracağım. Aylardan köpük mevsimi... Kulağımız bir telefonun zilinın çalmasını bekliyor. O yıllarda cep telefonları daha çocuk oyuncağı olmamış, ayağı düşmemiştir. Sabit telefon dediğimiz kordonlu telefonlar kullanılıyor. Nihayet Gödene ile Konya arasındaki kırmızı hat ses verdi. Veysel Efendi köpük bayramına çağırıyordu. Eh, böyle bir günde sadece kendimi düşünecek değilim ya... Eşimiz var, dostumuz var. Doluştuk benim dört tekerliye... Kimler mi vardı o gün? Ad ad saymayacağım ama özelliklerini sayıp dökeceğim. Benden başka yollara düşen dört dostumun ikisi fanatik pekmezci... Onlar da benim gibi bu işlerin peşinde... Öbür ikisi mi, onlara kulak asmayın. Konya'mızın yiyecek kültürünün reklamını yapalım diye yanımıza aldığımız, Konya'mızda görev yapan taşralı iki üniversite hocası. (Önemli bir hatırlatma. Bu 'taşralı' sözü, Konya'mızın il hudutlarının dışını kapsar. Yani Karamanlısı da, Ankaralısı da, İstanbullusu da benim için taşralıdır, o kadar!)

Bizler bir evin *daşlık* (taşlık) adını verdiğimiz, üstü kapalı ancak üç yanı açık bir mekânda köpük yârenliği yapıyoruz. Bir yandan 'Nerede o eski pekmez kaynatmalar' hesabı kendimizi sigaya çeki-

yor, bir yandan da köpük kaşıklarını (!) hazırlıyoruz. Köpük bu, bekletilmeye gelmez. Sofraya veya ortaya konuldum mu hemen kaşıkları çekeceksiniz.

Şu kaşık konusuna bir açıklık getirelim. Bu kaşıklar ne tahtadan yapılmıştır, ne da fabrikalarda üretilen madeni kaşıklardır. Bunlar bir kullanımlık kaşıklardır. Ağaç yapraklarından bu kaşıklar. Köpüğe tahta kaşıkla, hele hele madeni kaşıkla saldırmak (!) bir tür cinayettir. İlla ki yaprak kaşıkları kullanacaksınız. Mesela armut ağacının yaprakları kaşık olarak kullanılmaya son derece uygundur. Biz Konyalıların susam dediğimiz süsen bitkisinin ince uzun yaprakları da dayanıklılığı açısından önemlidir de her yerde bulamazsınız. (Merak-

lısı köpük yemeğe giderken bu kaşığı da yanına alabilir.)

Soframızdaki taşralılar şaşırırlar, bu kocaman kaptaki nesne (!) hiç yaprakla yenir mi? Bir alırlar, bir daha alırlar; onlar sanmışlardır ki köpükle birlikte yaprak da yenilecektir! Hay Allah iyiliğinizi versin, niye hatırlatmadık ki... “Arkadaşlar, bu köpüğün kaşığı ağaç yapraklarıdır, çorba içerken nasıl ki kaşığı geri getiriyorsunuz, burada da köpüğü yuttuktan sonra yaprağı geri getireceksiniz. Yaprağı yemek yok!”

Damağında köpük tadı olmaya sevdirmek zordur köpüğü... Oysa bizlerin damaklarında köpük hücreleri vardır ve onlar köpükle tanışık oldukları için hiç yabancılık çekmezler. Bizim taşralılar da usulen iki üç seferden sonra, zaten kaşıklarını da eskitmişlerdir, kenara çekilirler. Ev sahibinin başka ikramı varsa ona yönelirler. Ne diyeyim ben, hangi sözü hatırlatayım sizlere... En iyisi, bir sözümü biraz törpüleyerek ortama uydurverelim: Vermeyince ağzına köpük tadını Mabût/Neylesin bizim taşralı Mahmut! (Allah’tan, götürdüklerimiz arasında adı Mahmut olanı filan yoktu da bu sözü uyarlayıverdik.)

Köpük yemenin de bir usulü vardır. Eğer ‘lüpp’ diye içinize çekirseniz vay geldi başınıza. Hafifçe içinize çekeceksiniz, yavaş yavaş yudumlayacaksınız. Köpüğün tadı böyle çıkar. Arkamızdan atlı kovalamıyor ki... Sindire sindere, tadını ala ala yemelisiniz. Ancak bu köpük uzun zaman bekletilmemelidir. O bekledikçe bu cennet taamının pekmezleşmesi söz konusu olur. Elbette tadında da bir gevşeme...

Benim gibi tecrübeliler yanları-

na bir de tas almışlardır. Gözümüz ve karnımız dolduktan sonra o tasımıza da bir miktar köpük yükleyerek (!) yedeğimizi de tamamlamış olacağız. Tabii önemli olan o kapaklı tasın bir bez ile iyice bürünmesinin gerektiğidir.

Bir daha yazmıştım galiba mahalleimizi pekmez kokusunun sarıldığını. O yıllar çocukluk yıllarımız. Hâkimiyeti Milliye İlkokulunda okuyorum. Öğleden sonraki iki dersimiz 15.00’i biraz geçtikten sonra bitiyor. Ulurmak Caddesi boyunca ilerliyoruz. Tam Ulurmak Burhan Dede Camii’nin köşesine gelince sağa dönüp bizim anlı şanlı Çaybaşı Caddesi’ne kavuşuyoruz. Biraz ilerleyince havayı kaplayan pekmez kokuları geliyor. ‘Acaba kimin bahçesinde pekmez kaynatılıyor?’ Bizim bahçede sürekli pekmez kaynatılırdı. Bir leğen gömüldü mü günde en az üç posta pekmez indirilirdi. Artık bizim leğen birkaç ailenin işini görürdü.

Mübareğin kokusunu uzaktan alan biz çocuklar çantalarımızı sokak kapılarımızın arkalarına bıraktığımız gibi kokunun peşine düşerdik. Kâh tam köpüğün üzerine gelmişizdir, kâh pekmez daha deli âşar aşamasındadır, biraz bekleyeceğiz. Olsun, bekleriz. Ya oyuna koşarız ya da ışdalaktan süzülen üzüm suyundan içmek isteriz. İşte böyleydi benim çocukluğumun pekmez köpüklü günleri. Hayali kaç cihan değer acaba?

Bu yazımızı okuyup da gelecek sonbaharda, köpük mevsiminde beni davet etmeyenlerin köpük yerken kaşıkları kırılсын demeyeceğim, zaten ortada kırılacak kaşık filan yok, ama köpük tadını alamasınlar, yeter!

ŞEYH AHMET EFENDİ HAMAMI

Abdullah
AYDOĞMUŞ

Arapça'da ısıtmak sıcak olmak anlamındaki hamm (hamem) kökünden türeyen hamam kelimesinin sözlük anlamı ısıtan yer demek olup yıkanma yeri manasında kullanılmaktadır. Hamam suyun ısıtılması suretiyle insanların yıkanması için yapılmış bir tesisdir.

İnsanlık tarihinin en eski dönemlerinden itibaren çeşitli medeniyetlerde hamam binaları meydana getirilmiştir. Ancak hamam bilhassa Roma devrinde çok yaygınlaşmıştır. Vücut temizliği üzerinde özellikle duran İslam dininin tesiriyle Müslümanlar hamama büyük önem vermişler bilhassa Türklere hamam şehirlerin yerleşim yerlerinin vazgeçilmez bir unsuru olmuştur.

Hamama en fazla önem verenler Osmanlı Türkleri olmuş ve devletin sınırlarının ulaştığı her yerde irili ufaklı hamamlar yapılmıştır. Osmanlı tarihi boyunca çok sayıda hamam inşa edilmesinin iki sebebi vardır. Bunlardan biri hamamların iyi gelir getirmeleri sebebiyle hayır eserlerine gelir kaynağı olarak vakfedilmesidir. İkincisi hamamların ait oldukları yapı manzumesinin merkezi olan cami cemaatine hizmet vermesidir⁽¹⁾.

Konya şehrinde Selçuklu, Karaman ve Osmanlı devrinde inşa

edilen hamamlardan günümüze ulaşanların sayısı oldukça azdır. Günümüze ulaşanların dışında isim olarak arşivlerde zikredilen hamamlar da bulunmaktadır.

Aziziye Camii'nin güneydoğusunda yer alan Ahmet Efendi Hamamı, Sultan IV. Mehmet'in kızlarından Hatice Sultan'ın eşi olan Musahib Mustafa Paşa⁽²⁾ tarafından yaptırılmıştır.

Sultan IV. Mehmet'in (1648-1687) musahibi ve ikinci veziri olan damat Mustafa Paşa, kesin olmamakla birlikte 1640 tarihinde, Kuloğlu Süleyman Ağa'nın oğlu olarak Bolu Kazası'nda dünyaya geldi. Babası Süleyman Ağa sanatkâr, bestekâr ve saz şairi, bir şahsiyettir. Musahip Mustafa Paşa, tahsilini Enderûn-ı Hümayûn'da tamamlayarak hazine odasına dahil oldu. Temmuz 1663'de Has Oda'ya nakil olunarak, aynı yılın Ağustos ayında musahiplik unvanını aldı. Ağustos 1666 tarihinde, Padişah'ın musahibi ve ikinci vezir olmasına rağmen, saraydaki görevleri sebebiyle devlet yönetimine pek katılmamıştır.

Musahip Mustafa Paşa, 20 Aralık 1683'de Silahdar Mustafa Paşa'nın yerine kaptan, daha sonra Aralık 1684'de, Mora Seraskeri Siyavuş Paşa'nın şehit olması üzerine Mora seraskerliğine tayin

(1) Semavi Eyice, "Hamam", TDV Ansiklopedisi, XV.cilt, İstanbul, 1997, s. 414-416.

(2) M. Çağatay Uluçay, Padişahların Kadınları ve Kızları, Ankara, 2001, s. 68.

edilmiştir. Mora Adası'nda bulunan Koron Kalesi'ni üç ay müdafaa etmesine rağmen; kuvvetinin çok az olması, yardım ve mühimmatın gelmemesi, düşman kuvvetlerinin çok güçlü olması sebebiyle kale düşmüştür. Eylül 1685'de Boğazhisar'a muhafız tayin olunmuş, 1685 Ekim ayının sonunda vefat etmiştir.

Musahip Mustafa Paşa, Konya Kalesi'nin Atpazarı Kapısı dışında bulunan, dört tarafından yolgeçen ve halk arasında "Kanlı Göl" diye bilinen mirî arsayı, 1667 yılından önce, padişahın temlik yoluyla almış, otuz beş kese üç yüz kuruşu (on yedi bin sekiz yüz kuruş) defaatle Şeyh Ahmet Efendi'ye vererek, bu arsa üzerinde bir külliye ve bu arsa haricinde çeşitli vakıf eserleri yaptırmıştır. Bu külliye; bir çifte hamam (Şeyh Ahmet Efendi Çifte Hamamı) ile Debbağlar Hamamı, alt katında altı dükkân bulunan bir cami (Şeyh Ahmet Efendi Fevkâni Camii) ve kemer, Bezirgânlar Hanı, Kervansaray Hanı, kahve tahmisi, kahvehane ve on beş dükkân vardır. Ayrıca Şekerfuruş Mahallesi'nde bir mescit ve muallimhanesi, darü'l-hadis olarak kullanılan Taşkapı Medresesi ile avlusu, şadırvanı, suyu ve şehirde bulunan beş çeşme ve hamam için alınan iki künk suyun temin edildiği tesis yapılmıştır.

Musahip Mustafa Paşa, Konya'daki "Esb-Keşan" vergisinden kendisine has olarak tahsis edilen beş yüz kuruşu Şeyh Ahmet Efendi'ye vakıf işlerinde kullanması için bırakmış ve kurmuş olduğu bu vakfın mütevelliliğini kendi üzerine alarak veya bir naib atayarak idare yoluna gitmeyip,

vakfın başına mütevellî olarak Şeyh Ahmet Efendi'yi tayin etmiştir. Diğer mütevellîlerin de Şeyh Ahmet Efendi'nin soyundan gelmesi için vakfiye tanzim etmiştir⁽³⁾.

Ahmet Efendi Hamamı kapısı poyraz tarafına açılır. Camekânlığının üstünü eteğinde altı penceresi bulunan bir tek büyük kubbe örter. Kubbenin üstünde tuğladan çıkıntılı süsler görülür. Soğukluğa geçerken sağ taraftaki uzun beşik örtülü kısım keçe pişirmeye ve döğmeye tahsis edilmiştir⁽⁴⁾.

Yapağı veya keçi kılının dokunmadan yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaşa keçe denmektedir⁽⁵⁾. Keçe esnafları hazırladıkları keçeleri hamamın sıcak bir bölümünde teperek sıkıştırırlar ve pişirirlerdi.

Tek kubbeli soğukluktan sonra asıl hamam geçilir. Burada geniş ve aydınlık büyük bir kubbenin örttüğü göbek taşı meydanlığı etrafında dört açık ve dört kapalı halvetin sıralandığı görülür. Hamam on kurnalıdır. Arkasındaki kadınlar hamamının teşkilatı da buna benzer. O da on kurnalıdır. Hamam Osmanlı mimarisinin muvaffak olmuş bir eseridir⁽⁶⁾.

Konya gazetesinin 2 Temmuz 1340 (2 Temmuz 1924) tarihli sayısı dördüncü sayfasında Ahmet Efendi Hamamı ile ilgili şöyle bir ilan bulunmaktadır;

Ahmet Efendi Hamamı İhya Edildi

(3) Sami Ağaoglu, Musahip Mustafa Paşa Vakfı, S.Ü.Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S. XV, Bahar 2004, s. 378.

(4) İbrahim Hakkı Konyalı, Abideleri ve Kitabeleriyle Konya Tarihi, Ankara, 1997, s.1070.

(5) TDK Türkçe Sözlük, II. cilt, Ankara, 1998, s. 1258.

(6) Konyalı, age, s. 1070.

احمد افندی حمای احیا ایدلدی

عزیزه جامع شرقی جوارنده واقع خراب بولنسدن دولایی اون سنه دن بری تپالی بولنان احمد افندی حمای بوکره مکل صورتده اعمارواجیا ایدیلرک ارکک وقادینلره عائد هرایکی قسمده آچیلمش و دروننده چاپرانی صوبی اساله ایدلشدر . حمامک طهارت و نظافته فوق العاده اعتنا ایدلمکده اولدینی کی خصوصی اوله رقده معمولات داخله دن حمام طاقلری و ساثر مازنه بروسه دن بالبايه جلب ایدلشدر . تشریف ایدمه جک مشترین کرامک حمامک نظافت و طهارتندن ممنون قاله جقلرنی تبشیر و اعلان المرز .

“Aziziye Camii Şerifi civarında vaki harap bulunmasından dolayı on seneden beri kapalı bulunan Ahmet Efendi hamamı mükemmel surette imar ve ihya edilerek erkek ve kadınlara ait her iki kısım da açılmış ve derununa da Çayırbağı suyu isale edilmiştir. Hamamın taharet ve nezafete fevkalade itina edilmekte olduğu gibi hususi olarak da mamulat-ı dahiliyeden hamam takımları vesair malzeme Bursa'dan bilmübayea celb edilmiştir. Teşrif edecek müşterin-i kiramin hamamın nezafet ve taharetinden memnun kalacaklarını tebşir ve ilan eyleriz”.

Yukarıdaki ilanda belirtildiği gibi Ahmet Efendi hamamı belirli dönemlerde kapalı kalmış bakım ve onarımdan geçmiştir. Ancak erkekler bölümüne ait kubbeli soyunma yeri ve bazı odaları 1961 yılında çökmüştür. Bugün ancak kadınlar bölümü mevcuttur. Bu bölüme güneydeki soyunma odasından girilir, soğukluk ve sıcaklığı köşelerindeki halvetleri büyük ve küçük kubbelilerle örtülüdür. Külhan ve su deposu kuzeydedir. Hamamın kadınlar bölümü 1959 yılında mütevellisi eliyle onarılmıştır⁽⁷⁾.

(7) Mehmet Önder, Mevlana Şehri Konya, Ankara, 1971, s. 312.

Aczimin Giryesi

Çerçeve...

“Bin dokuz yüz elli üç”te Mut’ta doğdum,
İlk duyduklarım ezan sesi ve ağıt.
Dilerim, hayatımı çerçevesin,
Okuma zevki, kitap kalem ve kâğıt.

Ahmet Sevgi

Ahmet ÇELİK

KONYA MEVLÂNÂ MÜZESİ İHTİSAS KÜTÜPHANESİ

Mevlânâ Dergâhı'nda ilk kütüphane şair, muhaddis, müfessir, hattat ve mesnevîhan olan Postnişin Mehmed Said Hemdem Çelebi tarafından 1855'de kuruldu. Kütüphane olarak tahsis edilen yer önceleri Çelebi Dairesi olarak bilinen Dergâh Şeyhlerinin misafir kabul ettikleri bir odaydı. Odanın kuzey duvarı üzerinde bir penceresi vardı ki Dergâh içine açılan bu yere "Niyaz Penceresi" denildi.

Mehmed Said Hemdem Çelebi 1854'de Dergâh'ta bulunan kitaplarla birlikte çeşitli yerlerden topladığı kitapları kütüphanenin envanter defterine kayıt ederek, kitapları dört ayrı mühürle mühürlemiştir. Kütüphanenin yazılı bir vakfiyesi mevcut değildir.

Mevlana Dergâhı "Konya Asarı Atika Müzesi" olarak 1926 yılında açılınca binanın güney bölümünde, Yeşil Türbe'nin hemen altında yer alan Çelebi Dairesi bölümünün kütüphane yapılmasına karar verilmiş ve kitaplar buraya taşıtırmıştır ve İhtisas Kütüphanesi olarak 27 Mayıs 1927 Pazar günü resmi açılışı yapılmıştır.

Bu dönemde kütüphanedeki

kitaplar yeniden tasnif edilmiş ve envanterleri yenilenmiştir. Kütüphanede kayıtlı olan yazma eserlerden cilt, hat ve tezhip yönünden değerli olan 400 yazma eser diğer yazma eserlerden ayrılarak "Müzelik Eserler" bölümüne alınmıştır. Diğer yazma ve basma eserler ise kütüphanede bırakılmıştır.

1992 yılı itibarıyla Mevlânâ Müzesi İhtisas Kütüphanesi'nde 7.238'i basma ve 2.250'si yazma olmak üzere toplam 9.488 adet kitap mevcuttur. Yazma eserlerin tamamı 2006'da

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi tarafından dijital ortama aktarılmıştır. Mevlânâ Müzesi İhtisas Kütüphanesi 1989 yılında Konya ve Mülhakatı Eski Eserleri Sevenler Derneği tarafından yeniden onartılmıştır.

Aşağıda ilgiyle okuyacağınız yazı Mevlana Dergâhı İhtisas Kütüphanesi olarak 27 Mayıs 1927 günü resmi açılışında bulunan ve bu kütüphaneyi gezen ve izlenimlerini yazan şair ve edib Ali Canip Yöntem (1887-1967) tarafından "Konya Müzesindeki Kütüphane" adıyla (Osmanlıca olarak) 22 Aralık 1927'de Hayat dergisinde yayınlanmıştır.

KONYA MÜZESİNDEKİ KÜTÜPHANE

Ali Canip Yöntem

Mevlana Hangahı, bu gün Türkiye'nin en bedii en kıymetli bir müzesi haline ifrağ edilmiştir. Türk zevkinin Türk bedâatının, Türk dehasının ebed-zinde eserleri Anadolu'nun en harikulade bir nefasetle nesc ve ibda' ettiği bahası takdir edilemez halıları ve avansı burada mahfuzdur.

Avrupa'nın en uzak yerlerinden gelip tetkik eden meraklılar mütehasıslar Türk elinden çıkan bu bedialar karşısında hayran kalıyorlar.

Konya Müzesi'ni dolduran eşya arasında Anadolu mallarından başka ta İran'dan Hindistan'dan gelmiş olanlar da vardır. Binaenaleyh "İslamî sanatlara" dair tetetbu' yapacak olanlar için Konya Müzesi muazzam bir kitap, muhteşem bir hazinedir. Hayat'ın mütaakip sayılarında bu müze ve mahfuzatı hakkında resimli bir iki makale neşretmek emelindeyim.

Mesut bir tesadüfle Konya Müzesi Kütüphanesi'nin küşad-ı resminin icra edildiğim 27 teşrini

sani 1927 Pazar günü ben de orada bulundum.

Buradaki kitaplar -yazma ve basma- cilt itibarıyla 3.222 adettir. Bazen bir cilt içinde birkaç kitap zuhur eder.

Bu itibarla yani kitap itibarıyla Konya Müzesi mahfuzatı 3.690'ı bulmaktadır. Pek nefis cilt ve tezhibe malik olup müzede camakanlar içinde hıfzedilmiş eser yekununun haricindedir.

Umum yazmaların adedi 1.269 ve basmaların adedi 1.953 cilttir.

Mevcut kitapların hemen hemen yüzde yetmiş sekse **Hemdem Çelebi**'nin malı ve vakfı olduğu üzerlerindeki kayd-ı mühürlerden anlaşılmaktadır.

Kitap meraklısı ve alim bir zat olan Hemdem Sait Çelebi kırk beş sene burada postnişin olmuş ve 1275 tarihinde vefat etmiştir.

Müze Kütüphanesi'ni dolduran kitaplar meyanında hemen her yerde tesadüf edilecekler de vardır; fakat bir kısmı pek kıymetli ve pek nadir nüshalardan terkip etmektedir. Birçok meşguliyetlerim arasında bu kütüphanenin mahfuzatı istediğim gibi tetkik edemedim. Yalnız şöyle bir göz gezdirdim ve pek değerli yazmalara tesadüf ettim.

Ezcümle 677 tarihinde kaleme alınmış mesnevi nüshası vardır ki erbabınca ehemmiyeti dergârdır. Kâtibi olan **Mehmed ibni Abdullâh el-Konevi** bu nüshayı "nüshay-ı asliye"den iktibas eylediğini hatimede tasrih etmektedir. Altıyüz yetmiş yedi senesinde yani bundan altı buçuk asır evvel kaleme alınan bu kıymetli nüshanın yazısı nesihattir. 613 sahife-

Müze Kütüphanesi Açılış Merasimi. (Müze Müdürü Yusuf Akyurt elinde konuşma metni ile.)

dir. Cildi -küçük ve köşeleri şemseli olmak üzere- nefistir. Fakat maalesef muklebi kopmuştur. Bu nüsha yeni tanzim edilmiş olan defterde 60 numarada mukayyedir.

Müze kütüphanesinde 4 nüshada **Divan-ı Kebir** bulunmaktadır ki bunların en eskisi iki cilt üzerinedir. Bu eski nüshanın kâtibi **Hasan b. Osman el-Mevlevi**'dir. 768'de başlamış 770'de bitirmiştir. Yazısı nesihdir. Birinci cildi 305, ikinci cildi 340 sayfadır. Bu nüsha "Şerafeddin" namında bir zata mahsus olarak kaleme alınmıştır ki katib bu zata "Emir sani el-Mevlevi" ünvanını veriyor.⁽¹⁾ Bu da 66 numarada mukayyedir.

Yine buradaki eski nüshalardan biri de Mevlana'nın oğlu Sultan Veled'in İbtidaname, Rebabname, İntihaname'sini ihtiva etmektedir ki Ahmet ibni Mu-

hammed el-Katib tarafından 732 tarihinde kaleme alınmıştır. 76 numarada mukayyedir.

Müze Kütüphanesi'nde Fuzulî'nin pek eski ve muteber bir Divan nüshasına da tesadüf ettim. Yazma nüshaların hemen hepsinde görüldüğü üzere bunda da Kasideler kısmı yoktur. Sade gazeller, muhammesler, müseddesler ila ahir... okunuyor. 984'de yani Fuzulî'nin vefatından 21 sene sonra "Hüseyin ibni Gülşeni muallim-i Gülşeni" tarafından yazılmıştır. Azeri şive ve imla tarzını tamamen muhafa etmektedir. "Fuzulî Divanı"nın yeniden, sahih bir surette tab'ı halinde bu nüshadan müstağni kalınamaz.

Burada bir de Aşık Ömer Divanı vardır. "Hafız Hüseyin ibni İsmail Ayyansarayî" merak etmiş, bu yuyular Türk şairinin ne kadar azimli, koşması eline geçmiş ise toplamış 669 sayfalık koca bir cilt vücuda getirmiştir. Camii, hatimede şu sözleri söylüyor:

"Bu Divan zışan-ı Aşık Ömer'i

(1) Konyada bir "Şerafeddin Camii" vardır. Konya Rehberi namındaki eser camiin banisi meşayihden olarak gösteriyorsa da vakfiyesinin tetkiki icap eder.

müddet-i medîde ve eyyâm-ı adîde say' ve güşûş ile bu mertebeye al-i kadri'l-taka getirüb huruf üzere tahrir ve nice kere nahv-ı isbat ile tahrir edüp ba'del-itmam vasıl olduklarımızı dahi zeyline derc ve idhal ve bundan sonra dahi dest âver olanları dahi kayd eylemek üzere nizam verildi. Bu sene-i celile tarihinde ki "nefhâtullah 1197" sal itmamen beyan eder, camii olan Hafız Hüseyin Ayvansarayı ki Sekbaniyan ocağında on beşinci zümrenin duacılarından olup bu hizmet-i celileyi ahababı zişana yadigâr ve ihvan-ı hallaye bergüzar eylemiştir. Garaz-ı biğaraz-ı dahi budur ki mutalaa eden ve safayab olan ehl-i aşktan bir dua ile hayatta oldukça selamet-i din ve ba'del-fevt ruh-ı revanıma bir hediye naçızane tayin buyrula ki demişlerdir: bu gün bana ise yarın sanadır. Temmet."

İşidüb bende vefatın ana dedim tarihi⁽²⁾

Ola Âşık Ömer'in cilvegahı adn-i celil 1219

Hafız Hüseyin Ayvansarayı'nın hayali parçalar topladığı görülüyor. Maahaza bazı cönklerde tesadüf ettiğim bir iki nefis koşmayı bu nüshamızda bulamadım. Her ne olursa olsun camiın himmeti takdire layıktır. Aşık Ömer manzumelerinin çoğu kafiyelerine göre hece sırasıyla tanzim edilmiş olduğu için nüshanın baş tarafında "harf-i elif, harf-i be, harf-i te..." yolunda bir fihristte mevcuttur. Bütün eser 669 sahife tutmaktadır. Defterde 1444/4 numarada mukayyedir.

Burada mevcut kıymetli eser-

(2) Vezne göre "İşidüb bende vefatın ana dedim tarih" demek iktiza eder.

Konya Mevlâna Dergâhı Dervişan Kapısı

ler meyanında meşhur Türk şairi Ahmedî'nin ta 864'de "Ataullah ibni Abdullah" tarafından yazılmış "**İskendername**" nüshası da vardır.

Bunlardan başka "**Hadikatüs-süeda**"nın 985 ve 994'de yazılmış iki nüshasıyla "Şah u Geda"nın 970'de "Kühül-ahbar"ın 1063'de yazılmış birer nüshası dikkate şayandır.

Birçok meşguliyetlerim arasında Konya Müzesi Kütüphanesi'nin mahfuzatını istediğim gibi gözden geçiremedim. Müzenin çalışkan müdürü **Yusuf Bey** tarafından fişler vücuda getirilmiştir. Kütüphanenin de dürüst tanzim olan elif-ba defteri de meydana gelecek olursa tetkik ve tettebbu erbabına büyük bir suhulet ibraz edilmiş olur."

KAYNAKLAR:

Ali Canip, "Konya Müzesindeki Kütüphane", Hayat, C. III, S. 56, 22 Kânûn-ı Evvel 1927, s. 2-3.

فوقیه موزه سنده کی کتبخانه

مولانا خاظمی ، پوگون نوریکه اک ائبدیعی ، ائقیسنلی بزموزسی حاله اوزاخ ایدئشدر : تورک ذوقک ، تورک باغئیک ، تورک دهاسک ایدئمه اولری ، آنادولوک ائکظان الماده برعاضله نسج اوبداع ائبدیکی بئاسی قنبر ایدله سن خالیبری ، آواجسی بوراده محفوظدر . اوروزئک ائک اوزاق برلئدن کلوب قنئین ایدن مرابقلر ، منحصصر ، تورک ائندن بیئان بوئدیله قارشئسنده حوران قاپورلر فوقیه موزهسی طولوبران اشیا آراشئده . آنادولو سائردن باشانا ابرادن ، هندستئدل کئش اولارلرده واردو . سئاهلیه اسلامئ سئطلر ، دائر تئبع یا یاچق اولانلر ایچون فوقیه موزهسی سئطیرککاب ، عئشیر برئزئدر . حیائک صفات سائیرلئده بوروزه ائتمئدم . پوگون بر سئطرله ساده حه موزئمک « کئتبخانه قننه نئاس ایدئ حکم » مومود برعاضله فوقیه موزهسی کئتبخانه سنک کئتاز رستمک اجرا ایدئدیکی ۲۷۷۱ قنن آق ۱۹۲۷ یئزار کونئ بده اوراده پولومئد .

بورادئکی کابلر - یازما و باصا - جلد اعتبارله [۳۲۲۲۰] عدددر . بئشارجله ائچئده برتاق کئتاب طوبور ایدر . بواعتبارله بئنی کئتاب اعتبارله فوقیه موزهسی محفوظان [۳۶۹۰] ی پولئمئدر . بئک نفس جلد وئدهیه ماک اولوب موزئده چا کابلر ائچئده حفظ ایدیلن (۷۹) ائربوککئله خارجئدهدر . عموم یئزارلرک عددی (۱۱۶۶۹) و یا سائیرک عددی (۱۹۵۲] جلددر . موجود کئتابلرک مان مان بوزده بئئشی . کئسائی «مهم سید چلی» لئک مال ووقق اولدئنی اوزورلرئده کئ قیده وئیرلئن ائکلا شئلمئدهدر . کئتاب مرابقلئسی «علم برذات اولان «مهم سید چلی» فرق شئسه بوراده پئسن تئئین اولش و (۱۲۷۵) تارئئنده وفات ائئمئدر .

موزئ کئتبخانهسی طولوبران کئابلر مئئئنده مان هر برده تصادف ایدله حکمره واردو ، قنطور نئسی بئک قئمتئدار و بئک نادو لئسئلرئدن ترک ائتمکئدهدر . بروجوق مشغولئئرم آراشئده بو کئتبخانهک محفوظانی ائسنه دیککی تئلیق ایدئمئدم ، بالکئز شولئله بروجوز کئز بئردم و بئک دگرل یازمارله تصادف ائئدم . ازجمله [۶۷۷] یارئچئده قننه آئمش بر مئوی نئسخئسی واردورک ائرباچئیه اهمئتی دورکدرد . کابی اولان «مهم ابن عبدالله التئوی» بو نئسخئیه «نئسخئ اسمئله» دن اتئاس ائبدئکی حئاضئده تصدئخ ائتمکئدهدر . آئی بوزئئش بئنی سئتمئده بئنی بونئن آئی بوجوق عصر اول قننه آئکان بوئیمئدار نئسخئیه یئزئسی نئسخدر . ۶۱۳ حئمهئدر . جلدئ - کولبک کوشئاری شئشئلی اولئی اوززه نئقیس دره ققط مع الئسف مقلی قورئشدر .

بو نئسخه بئکی نئظئم ایدئیش اولان دئفترده [۶۰] نوسورده مقیددر . مولانا مشورئسنک بونئن باشقادها [۱۳] نئسخئسی موجوددر .

موزئ کئتبخانه سنده (۴) نئسخئده (دوان کئپر) بو لئتمئده درک بولئرک ائکاسئسی ائبکی جلد اوزورئدهدر . بواکئ نئسخئمه کابی «حسن بن عبئال مولوی» در . (۷۶۸) ده باشلامئش (۷۷۰) ده بئئئمشدر . یئزئسی نئسخدر . برئئنی جلد (۳۰۵) ، ائبکنئنی جلد (۳۴۰) حئمهئدر . بونئسخه (شرف الدئن) نائئمئده بر ذئنه مخصوص اولراق قننه آئتمئشدرک کئتاب بوذئنه (امیر سائنی مولوی) عئوائی و برئسور [۲] بوزده (۶۶) نوسورده مقیددر .

بئنه بورادئکی اسکی نئسخلرئدن برئده مولانا مک اولغل (سلطان اولئ) ک (ايشانامه، و باينامه، ايشانامه) سئنی احتواء ائتمکئده درک (احمد بن محمد الکئتاب) طرفئدن (۷۳۲) تارئخئنده قننه آئئمئشدر . بو (۶۲۸) حئمهئدهدر . نئسخدر . (۷۶) نوسورده مقیددر .

موزئ کئتبخانه سنده فضولئک بئک اسکی وسئئر بر دوان نئسخئته ده تصادف ائئتم . یئزمانئسئ لئک مان هئسنئده کورولئیکي اوززه بونئده (فئئیده لئ) نئسی بوزدر . ساده خئزلر ، غمئلر ، سدسلر الخ . اوقونبور . (۹۸۴) ده بئنی فضولئک و قانئئدن بکری برئنه سوکرا (حئین بن کئئئئ) «علم کائشئ) طرفئدن یئزئمئشدر . آذری شئوه واملالطوزئنی تئلمأ عائلئته ائتمکئدهدر . «فضول دوان» لئک بئکئدن بئصح برصورتئده طئبئ حالئده بونئسخئدن سئغنی قانئابئاز .

بوراده برده (عاشق عمر دوان) واردو . (حافظ حئین ابن الحئاج اسماعئل ائوانئسرای) سرائق ائئش ، بو بولئهر تورک شاعرئیک نئقاد غزلئ ، قونئاسی آلئ کئئش ائبه طولولاش (۶۶۹) حئمهئانی قوجا برجله وجوده کئپرئمشدر . جامئ ، خانئده شوزوزلری سولبور : «... بودوان ذئبان ماشق عمری مدت مبدئه و ایام عئبدئده سئ و کوشش ائله بو صرئبه بئ علی قدرالطائفه کئنوروب ترتیب حروف اوززه نئحریر وئچه کره محو ائیات ائله نئقر بر ائدوب بئدالائام واصل اوله قئلمئزئ دئخی ذئکه درج وادخال و بونئن سکره دئخی دست آوردولری دئخی قئد ائک اوززه نئظام و رلهئی . بو نئسخه جلدئله تارئخئده ، ک (نئشات الله) (۱۱۹۷) سال آغمانن ییال ائدر ، جامئ اولان حافظ حئین ائوانئسرای کئ سکبائیل اوجاقئنده اون بئئئش زمرئمه ک دءاچئلرئدن اولوب بو خدمت جلدئله ائحاب ذئشاه بئکادر وائخوان خئلاب برکئتلر ائئشدر . غرض بئئرضئ دئخی بوزدرک مطالعه ائدن [۲] فوقیهئدر (شرف الدئن جامئ) واردو . فوقیه وئیری نائئمکئدار ، چلمئک ائیسئ مشائئدن اولاق کورئئرئومئمه و قلمئسئک حئلق ائحاب ائدر .

و سفایاب اولان اهل عئفتدن بردا ائله حیائئده اولدئجه سلامت دئین ، و بعدالئون روح روانه برهئدیله ما بئزئیه نئین بیوزله ک دئئمئلر در : بو کون بکا ائبه یازئن سکادر . نئت] بونئسخهک طهیرئنده شوبئی اولوبوز :

ایبئدوب بئنه وفاتن اکا دئدم تارئخی [۲]
اوله عاشق عمرک جلوه کمئ عدن جلیل

۱۹۱۹

« حافظ حئین ائوانئسرای » لئک خیالی یئزارلر طولوبدئنی کورولوبور . مع هذا بسئ جونکئلرده تصادف ائبدئکم بر ائبکی نئقیس قوشبان بو نئسخئده بولامدم . هرئه اولورسه اولسون چامئک هئنی قئدره لاقئدر . عاشق عمر منئلومه لئرنک جوقق قانئله لرئنه کورده جما صرأسئله نئظئم ایدئیش اولدئنی ائچون نئسخهک باش طرفئده (حرف الالف ، حرف الباء ، حرف الناء ...) بولئده بر قهرئسئده موجوددر . پونئن اثر (۱۶۶۹) حئمهئ طونئمهئدر . دئفترده شئش

بوراده موجود قئبتلر اولر مئئئنده مشهور تورک شاعری (احمدئ) لئک [۸۶۴] ده «عئناالله ابن عبدالله» طرفئدن یئزئمئش هئسکئورئنامه نئسخئسه ده واردو . یئزئسی نئسخدر . عجمئ (۶۱۵) حئمهئ طونئمهئدر . بولرئدن باشقا (حرفهئالسمئ) لئک (۹۸۵) و (۹۹۴) ده یئزئمئش ائبکی نئسخئسه لئله (شاهو کئلا) لئک (۹۷۰) ده ، (کئنه الاخبار) لئک (۱۰۶۲) ده یئزئمئش بر نئسخئسی دفته شائیلدو .

برجوق مشغولئئرم آراشئده فوقیه موزهسی کئتبخانه سنک محفوظاتی ائسنه دیککی کئی کوزدن کئپرئدم . موزمک چالئشان مئبری یوسف بئک طرفئدن (قئش لئ) وجوده کئپرئشدر . کئتبخانهک ده درست نئظئم اولان الئبائی دئقئیه مئدیانه کئکچک اولورسه تئلیق و تئبع ائربا بئنه بوزک برصورت ائواز ایدئیش اولور .

علمی جانب

[۲] و رزه کورده و ائبئدوب بئنه وفاتن اکادئم بئزئخه دئمک ائشوا ائدر .

40'INCI KURULUŞ YILDÖNÜMÜNDE TÜRK ANNELER DERNEĞİ KONYA ŞUBESİ

Av. Serdar
CEYLAN

Türk Anneler Derneği'nin Konya Şubesi, 40'inci kuruluş yıldönümünü çeşitli etkinliklerle birlikte 19 Nisan 2013 tarihinde Konya Dedeman Otel'de verdiği bir yemek ile kutladı. Bu geceye Konya Valisi Aydın Nezih Doğan ve eşi Hatice Doğan, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek ve eşi Fatma AK-YÜREK, AK Parti Konya Milletvekili Ayşe Türkmenoğlu, CHP Konya Milletvekili Atilla Kart, Türk Anneler Derneği Genel Başkanı Gül Baysal, Mevlana'nın 22. kuşak torunu Esin Çelebi Bayru ve dernek üyeleri katıldı. Konuşmaların ardından kurucu üyelerden Feriha Uğur, dernek genel başkanı Gül Baysal, derneğin ilk üyelerinden Nuriye Şaturoğlu, Makbule Aşçıgil ve Konya şubesi başkanı Saime Yardımcı'ya plaket takdim edildi. Dernek, 40'inci kuruluş yıldönümünde "40. Yılda Konya Şubesi" isimli bir kitap da yayımladı. Böylece kırk yıldır yaptıkları hizmetleri görsel ağırlıklı bir kitap ile bir araya getiren dernek yönetimi kurumsal hafızasını da güçlendirmiş oldu.

Annenin sosyal statüsünün, çocuk ve kadın eğitiminin seviyesinin yükseltilmesini sağlamayı amaçlayan Türk Anneler Derneği, 14 Mayıs 1959 tarihinde Halide Nusret Zorlutuna tarafından kurulmuştur. Genel merkezi Ankara olup, ülke çapında 67 şubesi bulunmaktadır. Halide Nusret Zorlutuna 1959-1961, Av. Şeminur İnanç 1961-1970, Türkan Aksu 1970-2002 yılları arasında başkanlığını yapmıştır. 2002 yılından itibaren ise Gül Baysal başkanlığını yapmaktadır.

Konya Şubesi, 21 Mart 1973 tarihinde Nimetullah UZLUK, Öztan ESEN, Feriha UĞUR ve Aliye SUNGUR tarafından, 4205139 kütük numarasına kaydolularak kurulmuştur. Kurucu üyeleri ise Mebruke Gültekin, Nuriye Saturoğlu, Rahime Dere, Sare Işık, Makbule Aşçıgil, Saime Yardımcı, Hatice Yüzbaşıgil, Nemika Özel ve Kazım Sungur'dur. Şubenin kurucu başkanı Nimetullah UZLUK (1914-27 Mayıs 2000)'dur. Nimetullah UZLUK Hanım vefatına kadar derneğin başkanlığını yapmıştır. 2000 yılından itibaren ise Saime Yardımcı başkanlık yapmaktadır. Halen yönetim kurulu üyesi olarak; Nalile Karataşlı, Tülay Tirman, Selma Bahçıvan, Sema Akbaş, Hale Gür, Servet Oğuz, Asuman Hekimoğlu, Muazzez Özpınar, Rahime Glistralioğlu, Gül Turşucu, Ayfer Kara ve Aysun Bostanoğ-

lu görev yapmaktadır.

Av. Osman Gilisiralıoğlu'nun mirasçıları tarafından bağışlanan arsa üzerine dernek tarafından toplanan bağışlar ile yurt binası ve çocuk yuvası yapılmış olup, Konya ili, Meram ilçesi, Mahmuriye Mahallesi, Anneler Sokak, No:4 adresindeki Türk Anneler Derneği Anaokulu ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna tahsis edilen yurt binası halen hizmet vermektedir.

Uzun yıllar her anneler gününde tertip edilen yemekte, yılın annesi ödülü verilmiş, ayrıca anneler gününde ilk doğan bebeğe altın takılmıştır. Bugüne kadar çok sayıda konser, tiyatro gösterisi, kermes, defile, yemek daveti tertip edilmiş, elde edilen gelir ile faaliyetlerde, yardımlarda bulunulmuştur. Konya Şubesi, ülke çapındaki sosyal sorumluluk projelerine, yardım kampanyalarına da katılmıştır. 1976 yılında Van Çaldıran Depremi Yardım Kampanyası'na katılmış, Kosovalı göçmen çocuklar için nakdi ve aynı yardımda bulunmuştur.

Meram Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü desteği ile kırkpare kursu, brezilya nakışı, ahşap boyama, kurdele nakışı, İngilizce ve bilgisayar kursları açılmış, Meram Halk Merkezi Müdürlüğü'nün Konya Sefaköy'de başlatılan okuma yazma ve dikiş nakış kursuna araç gereç ve malzeme yardımı yapılmıştır.

Her yıl 8 Mart Dünya Kadınlar gününde Kayalı Köyü, Sefaköy, İnce, Yeşil Tekke, Şeyh Hasan, Kavaklı, Yatağan Köylerinde sağlık kontrolleri, sağlık eğitimleri derneğin üyeleri Dr. Sema Soy-sal, Dr. Yıldız Özmerzifonlu, diş hekimi Prof. Dr. Sema Belli tarafından yapılmaktadır. Dernek tarafından hazırlanan çocuk sağlığı kitapçığı da bu eğitimlerde dağıtılmıştır. Konya'da yirmi altı okulun katıldığı, atık pil toplama kampanyası düzenlenmiş, en çok atık pil toplayan okula ve öğrencilere ödül verilmiştir.

Yüz elli öğrencinin burs ve yemek fişleri karşılanmıştır. Selçuklu Üniversitesi ile geleneksel Konya iğne oyaları ya-

rışması düzenlemiş, dereceye girenlere ödül verilmiştir. Konya Devlet Tiyatrosu Müdürü Tomris Çetinel ve tiyatro oyuncularını ile İnce, Şeyh Hasan, Kayalı Köyü kadınları tarafından tiyatro oyunu sergilenmiş, şiir, söyleşi, piknik, ağaç dikimi faaliyetleri yapılmıştır. Kayalı Köyü Anaokulu ve İlköğretim Okulu'na kırtasiye, spor ayakkabı, eşofman yardımı yapılmıştır. 8 Mart gününde kadın fotoğraflar sergisine sponsor olunmuştur. Huzur evinde kalanlara anneler gününde televizyon, hasta bezi, tülbent yardımı yapılmıştır. Konya E tipi cezaevine istekler doğrultusunda yönetim olarak dikiş makinası, ütü ve dikiş malzemeleri verilmiştir. Taşkent Sarıveliler Köyü Okulu tamiratı için 250 torba çimento yardımı yapılmış, İMKB Okuluna kütüphane açılmıştır.

Dernek üyelerinin katılımı ile yurtiçi (Akşehir, Beyşehir, İvriz, Ermenek, Akseki, Sapanca, Afyon, Erzurum, Fethiye, Bursa-Uludağ) ve yurtdışı (Kıbrıs, Tunus, Balkanlar, Ohri, Çin, Almanya-Bremen) gezileri düzenlenmiştir.

Kırk yılı geride bırakan Konya Şubesi, Kazım Karabekir Caddesi, Kabasakal Sitesi, No.6, Daire: 3 adresinde bulunan mülkiyetindeki dairede faaliyetlerine devam etmektedir.

KAYNAKLAR:

- Anonim, "40 Yıldır, Çocuklar İçin Emek Veriyorlar", Yeni Meram, 18 Nisan 2013.
- Anonim, "Anneler Derneği 40. Yılı Kutladı", Yeni Meram, 22 Nisan 2013.
- Anonim, "Anneler Derneği Çocukları Unutmadı", Konya Life, Haziran-Temmuz 2007, Y. 2, S. 12, s. 13.
- Anonim, "Anneler Derneği'nden Fidan Dikimi", Konya Life, Nisan-Mayıs 2007, Y. 2, S. 11, s.17.
- Anonim, "Türk Anneler Derneği 40 Yaşında", Memleket, 18 Nisan 2013.
- Anonim, "Türk Anneler Derneği Kermes Düzenledi", Konya Life, Nisan-Mayıs 2007, Y. 2, S. 11, s. 14.
- Anonim, 50. Yılında Türk Anneler Derneği, 2012 Ankara.
- Anonim, "Kızı İçin Ölen Geçen Kadın Yılın Annesi Seçildi", Milliyet, 12.05.1968, s. 3.
- Yardımcı, Saime, Türk Anneler Derneği Konya Şubesi 40. Yılında, Nisan 2013 Konya.